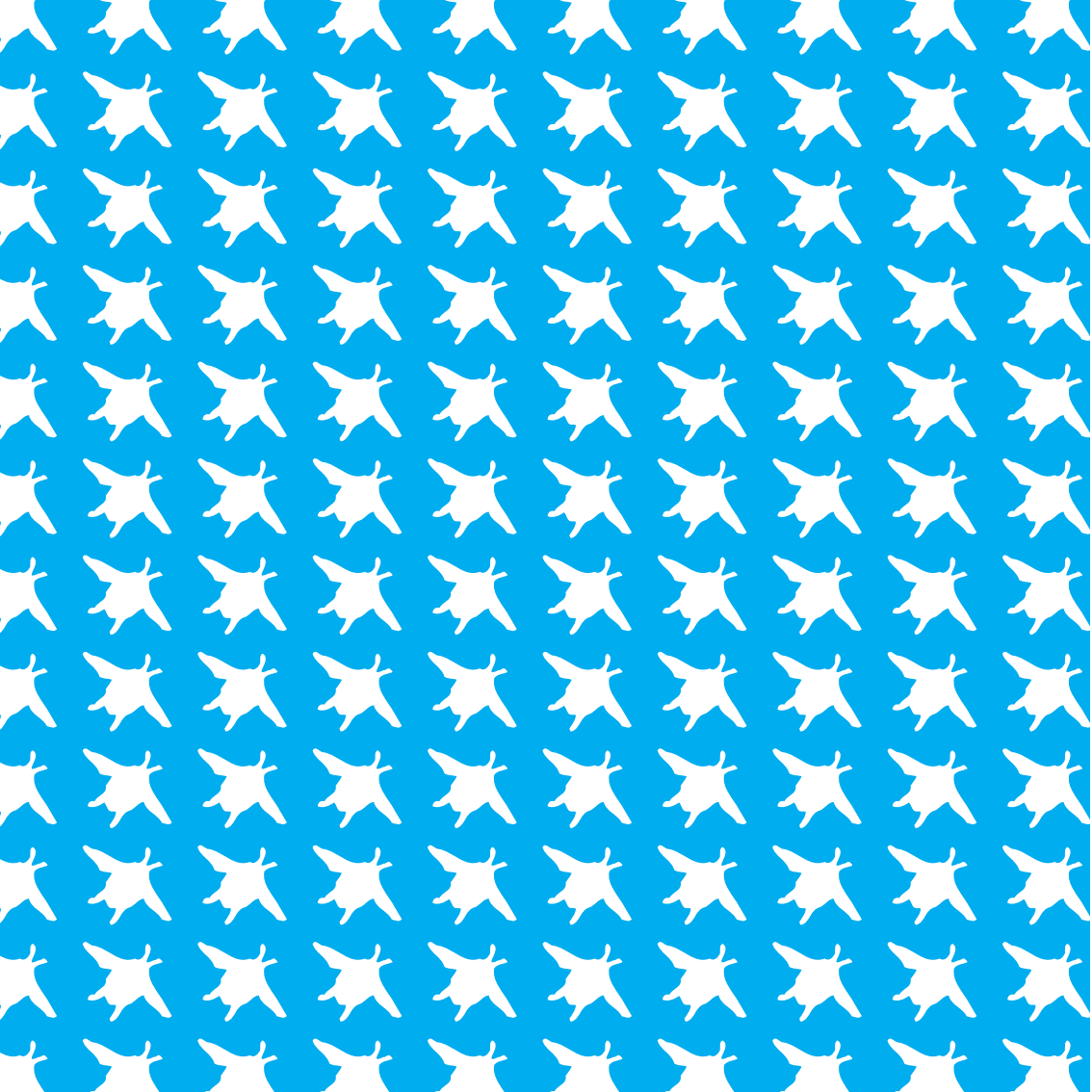

vajon egyenlő
bárásmódban
részesül-e ön
nemzetiségétől
vagy vallásától
függetlenül?

tartalom

Bevezetés ...	4
az egyenlő bánásmód alapvető emberi jog ...	7
DISZKRIMINÁCIÓ ELLENI HARC a SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁGBAN ...	10
az esélyegyenlőségi biztos által lefolytatott eljárás menete	15
a DISZKRIMINÁCIÓT TILTÓ NEMZETKÖZI NORMÁK ...	22
a megkülönböztetés elleni küzdelem közösségi intézkedési programja	34
Bemutatjuk az ISCOMET-et, a neveléssel és oktatással a SZLOVÉNIÁBAN MEGLÉVŐ DISZKRIMINÁCIÓ ELLEN C. PROJEKT VÉGREHAJTÓJÁT ÉS KOORDINÁTORÁT ...	36
HASZNOS LINKEK ...	39
a projekt konzorciuma ...	41

Bevezetés

Az Európai Unió 2000-ben olyan keret-irányelvet fogadott el, melynek célja a tagállamokban meglévő diszkrimináció minden formájának felszámolása, többek közt azoké, melyek az egyént faji vagy nemzetiségi hovatartozása, illetve vallási meggyőződése miatt érik.

Az EU a maribori ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézete – által koordinált német, osztrák, holland és szlovén egyetemi és egyéb intézmények alkotta nemzetközi konzorciumot bízta meg azzal a két évre szóló feladattal, hogy valósítsa meg a *Neveléssel és oktatással a Szlovéniában meglévő diszkrimináció ellen* című nemzetközi projektet. A projekt alapvető célja a probléma tudatosítása a szlovén közvéleményben, a hiányosságok kiküszöbölési módjának keresése, valamint a Szlovén Köztársaság stabilitásának és az EU-n belüli nemzetközi helyzetének megszilárdítása – különös tekintettel a jószomszédi viszony erősítésére. A projekt keretén belül eddig számos sikeres szemináriumot, ill. vitát rendeztünk az ún. alkotmány által elismert és az alkotmány által nem ismert etnikai kisebbségek képviselői, valamint bírák, ügyészek, ügyvédek, rendőrök, a Szlovén Hadsereg tagjai, börtönőrök és vámtestek részvételével.

A tagállamok saját törvényi előírásai és egyéb megfelelő intézkedések, ill. folytatandó politikák segítségével kötelesek megvalósítani a közösségi normarendszer céljait a nemzetiségi és vallási alapon létező diszkrimináció felszámolása érdekében. Különösen nagyjelentőségű feladat a jogi keretek megteremtése ott, ahol ez hiányzik, hogy jogorvoslatban részesülhessenek

mindazok, akik magukat a diszkrimináció áldozatának tekintik.

E brosúra szeretné az olvasót megismertetni az emberi jogok fogalmával és azzal, hogy a diszkrimináció tilalma, illetve az egyenlő bánásmódhoz való jog az a fundamentum, amelyen az emberi jogok hatalmas épülete nyugszik.

Az olvasók a megismert információk alapján eldönthetik, hogy az a bánásmód, amiben nemzetiségük vagy vallásuk miatt részeseültek, vajon a nemzetközi jogi normák és a Szlovén Köztársaság törvényei által büntetendő hátrányos megkülönböztetés, diszkrimináció-e vagy sem.

Ezen kívül rövid, tájékoztató jellegű összeállítást készítettünk azokról a hazai és nemzetközi jogorvoslati eljárásokról, melyeket a hátrányos megkülönböztetés áldozatai a diszkrimináció megszüntetése és az elszenvedett hátrányokért kapható jogos kártérítés megítélése érdekében kezdeményezhetnek. Ehhez kapcsolódóan rendelkezésre állnak azon hazai és nemzetközi testületek elérhetőségei is, melyekhez a diszkriminációt elszenvedett állampolgárok fordulhatnak.

Őszintén reméljük, hogy ezen információkkal hozzá tudunk járulni valamelyest a Szlovénia lakosait nemzetiségi vagy vallási hovatartozásuk, illetve meggyőződésük miatt érő diszkrimináció csökkentéséhez. Annak a közös otthonnak a felépítése ugyanis, melyben Szlovénia minden állampolgára biztonságban érezheti magát, döntő fontosságú a Szlovén Köztársaság töretlen és stabil

fejlődése szempontjából, akárcsak a világban, azon belül is Európában való érvényesülése szempontjából.

Hiszen Szlovénia lakosai csak ilyen körülmények között lesznek képesek kiteljesíteni alkotóképességüket, ami az egységes Szlovénia gazdasági és kulturális-civilizációs fejlődésének elsőrendű feltétele. Nem szükséges külön hangsúlyoznom, hogy az ISCOMET (címét és elérhetőségét lásd a brosúra végén) munkatársai a diszkrimináció áldozatait rendelkezésére állnak minden olyan kiegészítő információval, ami segítheti őket a hátrányos megkülönböztetés ellen, az emberek közti egyenlőség elvéért, az emberi méltóság tiszteletbentartásáért folytatott küzdelemben. Prof. dr. Silvo Devetak, az ISCOMET igazgatója és a nemzetközi projekt fő koordinátora

az egyenlő bánásmód alapvető emberi jog

Az **emberi jogokat** általánosságban úgy határozhatjuk meg, mint olyan jogokat, melyek **az embert alanyi jogon illetik meg**, tehát az egyén születése által jogosult rájuk. Másik lényegi jellemzőjük pedig az **egyetemesség**, mely szerint függetlenek tértől, időtől és társadalmi helyzettől, azaz minden ember sajátjai, akárhol éljen is. Az egyik legfontosabb emberi jog az egyenlő bánásmódhoz való jog. Amikor ugyanis minden ember **egyenlő bánásmódban részesül**, akkor nem létezik diszkrimináció. A **diszkrimináció olyan bánásmódot jelent, amely egy egyént illetve csoportot jogosulatlanul hoz előnytelen helyzetbe** akár gazdasági, társadalmi, akár politikai vagy valamely más téren. Jogi szempontból tilos alapos indok nélkül különbséget tenni egyének vagy csoportok között.

Az egyének vagy csoportok egyenlő bánásmódban való részesítésének megtagadása sérti a nemzetközi jog és a szlovén jogrend alapvető előírásait, és ezért különböző szankciókat von maga után. Ahhoz pedig, hogy a diszkrimináció áldozatai képesek legyenek érvényesíteni e jogaikat, ismerniük kell a rendelkezésükre álló jogi lehetőségeket. Amennyiben a társadalmon belüli hátrányos megkülönböztetést nem számolják fel, az hosszú távon társadalmi és politikai instabilitást okozhat.

Az ENSZ Közgyűlése által 1948-ban elfogadott **Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata** már az 1. cikkében kimondja, hogy **minden emberi lény szabadon születik és egyenlő méltósága és joga van**. Az emberek, ésszel és lelkiismerettel bírván, egymással szemben testvéri szellemben kell, hogy viseltesse-

nek. A legelső cikk is hangsúlyozza, hogy egyetlen embernek sincs több vagy kevesebb emberi méltósága, mint a többinek. Mindenkit ugyanazok a jogok illetnek meg, tehát valamennyien egyenrangúak vagyunk.

Ugyanakkor az egyenjogúság nem jelenti azt, hogy egyformák lennének. Az emberek között léteznek különbségek külsejükre és jellemükre nézve, ezért minden ember egyszeri és megismételhetetlen tünemény. Ez fontos körülmény, hiszen sokféleségünk jelenti az emberi társadalom lényegét, ez fennmaradásának záloga. Az egyének és csoportok közti különbség azonban nem eredményezhet olyan bánásmódot, amely abból a meggyőződésből fakad, hogy egy bizonyos ember vagy egy bizonyos csoport jobb vagy rosszabb egy másiknál csupán faja, bőrszíne, neme, szexuális irányultsága, nyelve, testi vagy szellemi fogyatékosága, vallása, politikai meggyőződése, nemzetisége, társadalmi réteghez való tartozása, vagy bármely más egyéni körülménye miatt. Az ezen az alapon megvalósuló eltérő bánásmód tiltott diszkrimináció lenne.

Ha tehát egy álláshirdetés azt tartalmazza, hogy rokkantak, külföldiek vagy homoszexuálisok nem tölthetik be az adott állást, akkor az nyilvánvalóan diszkrimináció. Ugyanígy diszkrimináció, ha valakit gúnyneven csúfolnak pusztán azért, mert bizonyos bőrszínű, életkorú vagy nemű. A közvetlen diszkriminációtól eltérően a közvetett diszkrimináció rejtett és kifinomult volta miatt sokkal nehezebben felismerhető, s emiatt a megelőzése is nehezebb.

Az még nem feltétlenül jelent diszkriminációt, ha valaki nem kapja meg az általa óhajtott munkát vagy szolgáltatást. Ha viszont kiderül, hogy egy bizonyos munkát sohasem kapnak meg idősebb személyek, vagy ha a rokkantak számára nem biztosítják a közintézmények akadálymentes megközelítését, akkor jogosan tesszük fel a kérdést, hogy ez vajon véletlen-e vagy rejtett diszkrimináció?

A hátrányos megkülönböztetés kártékony és jogtalan voltának tudatában az országok diszkriminációellenes mechanizmusokat építenek be jogrendjükbe.

DISZKRIMINÁCIÓ ELLENI HARC a SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁGBAN

A Szlovén Köztársaság (SzK) Alkotmánya az emberek közti egyenlőség és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvét az egyik legfontosabb emberi jognak tekinti. Már az Alkotmányos alapokmány a Szlovén Köztársaság önállóságáról és függetlenségéről III. pontja is kimondja, hogy a Szlovén Köztársaság Alkotmánya és az érvényben lévő nemzetközi szerződések alapján a SzK mindenfajta diszkrimináció nélkül, polgárai nemzetiségétől függetlenül biztosítja számukra az emberi jogok és alapvető szabadságok védelmét.

Az Alkotmány 14. cikke szerint:

„Szlovéniában mindenki számára ugyanazon emberi jogok és alapvető szabadságok biztosítottak, függetlenül nemzetiségétől, fajától, nemétől, nyelvétől, vallásától, politikai vagy egyéb meggyőződésétől, vagyoni helyzetétől, származásától, képzettségétől, társadalmi helyzetétől vagy bármely egyéb egyéni jellemzőjétől. A törvény előtt mindenki egyenlő.”

A 14. cikkén kívül az Alkotmány más cikkei is tartalmazzák a diszkrimináció tilalmát. Az Alkotmány alapján a SzK széleskörű védelmet biztosít az egyenlőtlen és hátrányos megkülönböztetés minden formája ellen. Meghatározza a törvény előtti egyenlőség alapelvét és szabályait, akárcsak a bizonyos különleges keretek között megvalósuló diszkrimináció tilalmának elvét, továbbá a diszkrimináció támogatásának és a faji vagy más előítéletet keltő és gyűlöletre uszító tevékenységek tilalmát, továbbá az egyenlőség biztosítása érdekében külön jogosultságokat garantál egyes személyek és csoportok számára.

Az Alkotmány alapján a szlovén országgyűlés egy sor törvényt és törvényerejű rendeletet fogadott el, melyek célja a mindennapi életben tapasztalható egyenlőtlenségek és diszkrimináció felszámolása.

A diszkrimináció elleni küzdelem alaptörvényének a **Törvény az egyenlő bánásmód elvének megvalósításáról** (ZUNEO, Ur. I. RS, 50/04 sz.) tekinthető.

A Törvény az egyenlő bánásmód elvének megvalósításáról 1. cikke (1) bekezdése **mindenki számára egyenlő bánásmódot** biztosít kötelezettségei teljesítése, valamint jogainak és alapvető szabadságainak érvényesítése során **a társadalmi élet bármely területén**, elsősorban a munkavállalás, a munkaviszony, a szak-szervezetekhez és érdekvédelmi szervezetekhez való csatlakozás, a nevelés és oktatás, a szociális biztonság, a javakhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáférés és biztosításuk terén, **tekintet nélkül az egyén személyes jellemzőire** – pl. nemzetiségére, fajára vagy etnikai származására, nemére, egészségi állapotára, rokkantságára, nyelvére, vallási vagy egyéb meggyőződésére, életkorára, szexuális beállítottságára, képzettségére, anyagi helyzetére, társadalmi státuszára, ill. más egyéni jellemzőjére.

A diszkrimináció tiltott formái az alábbiak:

1. A **KÖZVETLEN DISZKRIMINÁCIÓ**,

amikor az egyén valamely egyéni jellemzője miatt előnytelenebb bánásmódban részesült, részesül, vagy részesülhetett volna, mint egy másik személy azonos vagy hasonló helyzetben. (E diszkrimináció-típus jellegzetes példája az az álláshirdetés, amelyik leszögezi, hogy az adott munkahelyre nem pályázhatnak bizonyos fent említett jellemzőkkel bíró személyek, vagy hogy egy bizonyos iskolába csak egy bizonyos nemzetiséghez tartozók iratkozhatnak be.)

2. A **KÖZVETETT DISZKRIMINÁCIÓ**,

amikor **látszólag semleges döntések, intézkedések vagy eljárás mód** következtében egy bizonyos **egyéni jellemzőkkel rendelkező személy hátrányosabb helyzetbe kerül, mint mások** ugyanolyan vagy hasonló helyzetben és feltételek mellett, kivéve, ha ezek a döntések, intézkedések vagy eljárások objektív módon igazolnak valamely legitim célt, és ha e cél elérésére szolgáló eszközök elsődlegesek és szükségesek. (Közvetett diszkrimináció például, ha egy munkaadó a munkára jelentkezőktől egy olyan nyelv tesztjének kitöltését követeli, melynek ismerete a munkavégzés szempontjából lényegtelen, viszont ezzel az ürüggyel a más anyanyelvűeket kizárhatja az álláspályázatból.)

3. Az **UTASÍTÁSOK**

az előző pontok értelmében. (Ezt a diszkriminatív

viselkedést példázza, ha a felettes utasítja beosztottját, hogy ne alkalmazzon valakit a nemzetisége miatt, habár az a bizonyos személy valamennyi előírt feltételnek megfelel.)

4. A ZAKLATÁS,

ami valamely egyéni jellemzőn alapuló **nemkívánatos bánásmód**, amikor is valaki félelmetes, ellenséges, megalázó, megbélyegző vagy bántó légkört teremt az egyén számára és **megsérti** annak **emberi méltóságát**. (Például hamis pletykákat terjesztenek valakiről azért, hogy lejárassák. Sértő vagy megalázó megjegyzéseket tesznek valakire, durva tréfát űznek a vallási vagy etnikai kisebbséghez tartozók rovására, fizikai erőszakot alkalmaznak, vagy azzal fenyegetnek, semmibe veszik a durva tréfáknak vagy sértéseknek kitett emberek érzéseit, stb.)

5. A MEGTORLÁS,

amikor **a diszkriminált személy kellemetlen következményeknek van kitéve valamely tette miatt**. (Például, amikor egy munkatársat, ill. beosztottat hátrány ér azért, mert panaszt tett az őt ért diszkrimináció miatt, vagy azért, mert támogatta a hátrányos megkülönböztetés miatt panasztevő munkatársát.)

A diszkrimináció tilalmának megsértése esetén a diszkriminált személyek a *Törvény az egyenlő bánásmód elvének megvalósításáról* alapján jogosultak **a jogsértés bírósági vagy közigazgatási eljárás keretében történő elbírálását**, illetve a törvény által

előírt módon és feltételek szerint más **illetékes szerv általi elbírálását** kérni, és **kártérítésre jogosultak a Ptk. általános előírásai alapján.**¹

Az áldozat jogainak érvényesítése során a **fordított bizonyítási teher** elve érvényes, tehát ha az eljárás során a **diszkriminált személy olyan tényállást közöl**, amely igazolja a **diszkrimináció tilalma megsértésének gyanúját**, akkor a vélelmezett **vét-kes köteles bizonyítani**, hogy az adott ügyben **nem sértette** meg az egyenlő bánásmód, illetve a **diszkrimináció tilalmának** elvét. Fentiek nem alkalmazandók büntetőeljárásokra.

Az Esélyegyenlőségi Hivatalban a diszkriminációs ügyek kivizsgálása az esélyegyenlőségi biztos hatáskörébe tartozik. A biztos által folytatott eljárás nem hivatalos és díjmentes.

¹ Az eljárás jobb megítélése akkor lesz lehetséges, amikor ismertté válik az esélyegyenlőségi biztos által lefolytatott első vizsgálatok eredménye. Ugyanez érvényes a diszkrimináció áldozatai jogainak más eljárások során való érvényesítésére is, mivel e téren Szlovéniában eddig nem gyűlt össze elég gyakorlati tapasztalat.

az esélyegyenlőségi BIZTOS által lefolytatott eljárás menete

1) A diszkrimináció áldozata a **szükséges adatokat tartalmazó beadványban** kezdeményezi a vizsgálatot. A beadvány benyújtásának határideje legkésőbb a **hátrányos megkülönböztetésnek tételezett ügy időpontja** utáni **1 év**, de **kivételes esetben** a **később** benyújtott beadványok ügyében is folyhat vizsgálat.

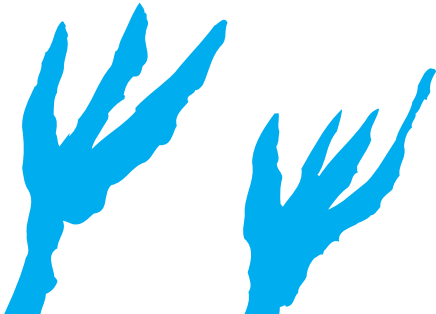
2) A vizsgálat **írásban** történik. A biztos az általa előírt határidőig indoklást kér az érintettektől az esettel kapcsolatban, ezen kívül **beszélgetésre** is behívhatja őket.

3) Megtorlás esetén a biztos jogosult írásban **felszólítani** a bepanaszolt felet arra, hogy **nyújtson védelmet** a **diszkriminált személy számára**, illetve, hogy **számolja föl a megtorlás következményeit**.

4) Az eljárás a biztos **írásos véleményének** kiadásával zárul, melyet mindkét félhez eljuttat. Ebben rögzíti megállapításait, értékelik az ügy körülményeit a diszkrimináció tilalmának megsértése tekintetében, és **felhívja a figyelmet** a megállapított **szabálytalanságokra, ajánlást** tesz azok megszüntetésére, valamint **fölszólítja** a vélelmezett **vétkest**, hogy bizonyos **határidőn belül értesítse** a megtett intézkedésekről.

Ha a biztos ajánlásai alapján a vélelmezett vétkes nem szünteti meg a megállapított szabálysértéseket, vagy az előírt határidőn belül nem értesíti a megtett intézkedésekről, akkor a vélelmezett jogsértés a biztos véleménye alapján kimeríti a diszkrimináció valamennyi ismérvét, aki ez alapján véleményét eljuttatja az

illetékes felügyelethez. A felügyelet referense köteles kivizsgálni az ügyet, és szabálysértési eljárást kezdeményezni akkor is, ha maga is úgy ítéli, hogy a bizonyítékok alátámasztják a diszkrimináció tényét. Ez azt jelenti, hogy az esélyegyenlőségi biztoson kívül a felügyelet referense is véleményezi az ügyet, ez azonban az áldozat számára nem garantálja, hogy mindkét illetékes azonos véleményen lesz.

ESÉLYEGYENLŐSÉGI BIZTOS

A SzK Kormányának Esélyegyenlőségi Hivatala
Esélyegyenlőségi biztos
Tržaška 19/a
1000 Ljubljana

E-mail: uem@gov.si
Telefon: 01/478 84 60
Fax: 01/478 84 71

Az **emberi jogok biztosa** az állami szervek, a helyi önkormányzatok és a közhivatalok viszonylatában az emberi jogokat és alapvető szabadságokat védő jogintézmény. A biztos által folytatott eljárás nem hivatalos és díjmentes.

EMBERI JOGI BIZTOS

A SzK Emberi jogi biztosa
Dunajska cesta 56 (4. emelet)
1109 Ljubljana

Tel.: 01 475 00 50
Ingyenes zöld szám: 080 15 30

Fax: 01 475 00 40
E-mail: info@varuh-rs.si
Félfogadás: hétfő-csütörtök 9.00-15.30,
péntek 9.00-14.30

Az Európai Emberi Jogi Biztos az EU inézményei és testületei adminisztrációjának működési zavarai vagy visszaélései miatt benyújtott panaszokat vizsgálja.

EURÓPAI EMBERI JOGI BIZTOS

The European Ombudsman
1, av. du Président Robert Schuman
B. P. 403
FR-67001 Strasbourg Cedex
Telefon: +33 (0)3 88 17 23 13
Fax: +33 (0)3 88 17 90 62
euro-ombudsman@europarl.eu.int
<http://www.euro-ombudsman.eu.int>

A diszkrimináció áldozatai a hatályos jogszabályok alapján más eljárások útján is érvényesíthetik jogaikat, például:

A diszkrimináció általános tilalmát a **Törvény a munkaviszonyról** 6. cikke is kimondja, mely szerint a munkaadónak a **munkát kereső személyt a munkába lépés során, vagy a munkavállalót a munkaviszony ideje alatt és a munkaszerződés lejártakor** tilos kedvezőtlenebb bánásmódban részesítenie neme, faja, bőrszíne, életkora, egészségi állapota illetve rokkantsága, vallási, politikai vagy egyéb meggyőződése, szakszervezeti tagsága, nemzetisége, származása, családi állapota, vagyoni helyzete, szexuális irányultsága vagy egyéb személyes körülménye miatt. E jogszabály megsértése esetén az áldozat a munkaügyi bíróság előtt érvényesítheti jogait, per esetén pedig a Munkaügyi Felügyelet is eljárhat az ügyében.

Tiltott diszkrimináció esetén az **áldozat kártérítésre jogosult** az általa elszenvedett **anyagi és nem anyagi kárért**. A kártérítés összegét jogi úton állapítják meg, melynek során a kártérítési tényállás minden elemét bizonyítani kell, tehát a kárt, a vétkes károkozó magatartást és a köztük lévő ok-okozati viszonyt, miközben a vétkességgel kapcsolatban a Ptk. is megállapítja, hogy a vétkesség vélelmezendő, és a károkozó köteles bizonyítani, hogy a vétkesség vélelme nem helytálló (be kell bizonyítania, hogy nem vétkes).

Büntetőjogi téren a **Büntető Törvénykönyv** két olyan bűncselekményt határoz meg, melyek üldözése alapvető fontosságú a

diszkriminációelleni harcban. A **141. cikk** rögzíti az **egyenlőség elve megsértésének büncselekményét**, miközben az egyenlő bánásmóddért síkraszálló személy vagy szervezet üldözése is büntetendő. A **300. cikk** definiálja az **egyenlőség elve megsértésén alapuló gyűlöletre uszítás és közösség elleni izgatás büncselekményét**. A károsult anyagi követelését is büntetőeljárárs útján érvényesítheti.

A diszkrimináció tilalmára **közigazgatási eljárásban** is lehet hivatkozni, melyben a közigazgatási és egyéb állami szervek, a helyi önkormányzatok és a jegyzők a törvényi előírások közvetlen alkalmazásával döntenek az egyének, jogi személyek vagy egyéb felek jogosultságairól vagy kötelezettségeiről. A lezárult közigazgatási eljárás után **közigazgatási pert** lehet indítani, melyben a bíróság felülbírálhatja a közigazgatási szerv döntését.

A diszkrimináció áldozata bizonyos feltételek esetén az **Alkotmánybírósághoz** is fordulhat, melynek hatáskörébe tartozik a **közhatalom gyakorlását szabályozó törvények és egyéb előírások alkotmányosságának és törvényességének megítélése**, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok egyedi jogi aktussal való megsértése esetén benyújtott **alkotmányjogi panaszról** való döntés. Alkotmányjogi panaszt a törvényi feltételek megléte esetén bárki benyújthat, aki úgy véli, hogy valamely **állami szerv, helyi önkormányzat vagy közhatalmi szerv által számára kiadott egyedi jogi aktus megsértette emberi jogait vagy alapvető szabadságait**.

A diszkrimináció áldozatai által igénybe vehető jogi lehetőségek felsorolásakor meg kell jegyeznünk, hogy Szlovéniában eddig nem volt sok olyan precedens, ami megmutathatta volna e rendszer gyakorlatban való működését. Az azonban megállapítható, hogy az Alkotmányban és más jogforrásokban meghatározott előírások valódi jelentősége elsősorban attól függ, hogyan fogják a bíróságok, az állami szervek és a szlovén közvélemény értelmezni és érvényesíteni e jogokat. De még mielőtt az ügyeket valamilyen jogi útra terelnénk, Szlovéniában mindannyiunk kötelessége, hogy mindent megtegyünk a mindennapi életben tapasztalható egyenlőtlenség és diszkrimináció ellen.

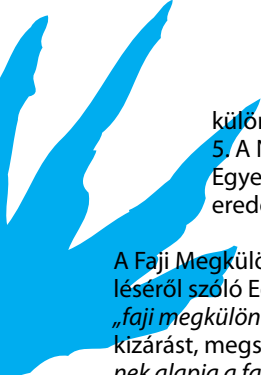
a DISZKRIMINÁCIÓT TILTÓ nemzetközi normák

EGYESÜLT NEMZETEK SZERVEZETE

1945-ben, az Egyesült Nemzetek Alapokmányának aláírásakor, az aláíró Államok az egész emberiség nevében tettek hitet az alapvető emberi jogok mellett. Az Alapokmány 1. cikkének 3. pontja többek közt kimondja: az **ENSZ célja, hogy az emberi jogok és az alapvető szabadságok mindenki részére, fajra, nemre, nyelvre vagy vallásra való tekintet nélkül történő tiszteletbentartásának** előmozdítása és támogatása révén nemzetközi együttműködést létesítsen. Az elmúlt néhány évtizedben az emberi jogok hihetetlen fejlődésen mentek keresztül. 1948-ban létrejött az emberi jogok védelmének deklaratív jellegű alapdokumentuma, Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozata. Ez a Nyilatkozat közös ideálként határozza meg azon alapvető emberi jogokat, melyeket mindenki élvezhet bármely megkülönböztetésre, nevezetesen fajra, színre, nemre, nyelvre, vallásra, politikai vagy bármely más véleményre, nemzeti vagy társadalmi eredetre, vagyonra, születésre, vagy bármely más körülményre való tekintet nélkül.

A Nyilatkozat több más, világszervezeti és helyi szintű dokumentum létrehozását ösztönözte a diszkriminációelleni harc terén is. A legfontosabbak közülük:

1. Az Egyesült Nemzeteknek a Faji Megkülönböztetés valamennyi formájának Kiküszöböléséről szóló Egyezménye,
2. A Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya az Első és Második Fakultatív Jegyzőkönyvvel,
3. Nemzetközi Egyezmény az apartheid bűncselekmények leküzdéséről és megbüntetéséről,
4. Az UNESCO egyezménye az oktatásban való meg-

különböztetés ellen, és
5. A Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 111. számú
Egyezménye a foglalkoztatásból és a foglalkozásból
eredő hátrányos megkülönböztetés tilalmáról.

A Faji Megkülönböztetés valamennyi formájának Kiküszöböléséről szóló Egyezmény 1. cikkének (1) bekezdése alapján a „faji megkülönböztetés” kifejezés minden olyan különbségtételt, kizárást, megszorítást vagy előnyben részesítést *jelent, amelynek alapja a faj, a szín, a leszármazás, a nemzetiségi vagy etnikai származás, és amelynek célja vagy eredménye politikai, gazdasági, társadalmi, kulturális téren vagy a közélet bármely más terén az emberi jogok és alapvető szabadságjogok elismerésének, egyenrangú élvezetének vagy gyakorlásának megsemmisítése vagy csorbitása.*

Bizonyos feltételek teljesülése esetén az egyének – jogaik érvényesítése céljából – nemzetközi szervezetekhez is fordulhatnak a meglévő nemzetközi egyezmények alapján:

1. Az összes hazai jogorvoslati lehetőség kimerítése után **panaszbeadvánnyal** fordulhatnak az **Emberi Jogi Bizottsághoz** azok, akik önmagukat a **Polgári és politikai jogok nemzetközi egyezségokmánya** által meghatározott bármely **jogsértés áldozatának** tekintik. A Bizottság köteles **véleményéről** tájékoztatni az érintett aláíró államot és a panaszost (lásd az egyezségokmányhoz tartozó fakultatív jegyzőkönyvet).

2. Panaszbeadvánnyal fordulhatnak a **Faji Megkülönböztetés Elleni Bizottsághoz** azon személyek vagy csoportok, akik önmagukat az **ENSZ a Faji megkülönböztetés valamennyi formájának kiküszöböléséről szóló egyezménye** által meghatározott, valamely aláíró ország által elkövetett **jogsértés áldozatának** tekintik. Esetleges **javaslatait és ajánlásait** a Bizottság köteles eljuttatni az érintett aláíró állam és a panaszos részére (lásd az Egyezmény 14. cikkét). A SzK rendelkezése szerint a Bizottság csak akkor tárgyalhat valamely beadványról, ha meggyőződött róla, hogy nevezett ügyel kapcsolatban még nem folyt vagy folyik nemzetközi vizsgálat vagy döntési eljárás.

Az 1. és 2. pontban nevezett panaszbeadványokat az alábbi címre kell küldeni:

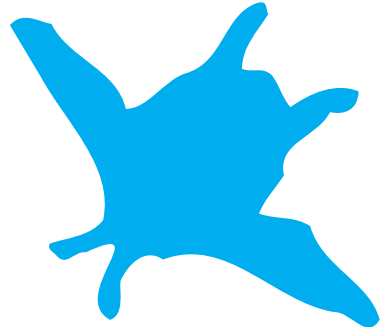
Petitions Team

Office of the High Commissioner for Human Rights
United Nations Office at Geneva
1211 Geneva 10, Switzerland

Fax: + 41 22 9179022 (elsősorban sürgős ügyekben)

E-mail: tb-petitions.hchr@unog.ch

A fentiekén kívül még számos más, politikai jelentőségű dokumentum is elfogadásra került, melyek a vallási vagy más meggyőződéssel szembeni türelmetlenség és diszkrimináció, a faji előítéletek, a nemzeti, etnikai, vallási vagy nyelvi kisebbségek jogainak területét szabályozzák.

EURÓPA TANÁCS Az Európa Tanácsnak, mint nemzetközi regionális szervezetnek nagy érdemei vannak az emberi jogi normák kialakítása és érvényesítése terén. Az Európa Tanács alapdokumentumában – Az Emberi Jogok és Alapvető Szabadságok Védelméről szóló Európai egyezményben (Egyezmény) – az aláíró kormányok kötelezték magukat arra, hogy az Egyezményben meghatározott jogok és szabadságok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján történő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani. Habár mindez sokat ígérőnek tűnik, hozzá kell azonban tennünk, hogy az egyenlő bánásmóddhoz való jog nem önállóan létezik, hanem az Egyezmény alapján más jogosultságokkal kapcsolatban érvényesíthető.

A panaszbeadványok Európai Emberi Jogi Bírósághoz való benyújtásának legfőbb feltétele, hogy a panaszos előzőleg az összes hazai jogorvoslati lehetőséget kimerítse. A benyújtásra legkorábban hat hónappal a jogerős határozat kihirdetése után kerülhet sor. A megkülönböztetés általános tilalma az egyes országokban csak az Egyezményhez tartozó Tizenkettedik jegyzőkönyv aláírásával és ratifikálásával lép hatályba. Szlovénia a jegyzőkönyvet aláírta, de még nem ratifikálta.

Az Egyezményhez tartozó Tizenkettedik jegyzőkönyv 1. cikkének (1) bekezdése szerint a törvényben meghatározott jogok élvezetét minden megkülönböztetés, például nem, faj, szín, nyelv, vallás, politikai vagy egyéb vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás,

vagyoni helyzet, születés szerinti vagy egyéb helyzet alapján törté-
nő megkülönböztetés nélkül kell biztosítani.

EURÓPAI EMBERI JOGI BÍRÓSÁG

European Court of Human Rights
Council of Europe
67075 Strasbourg-Cedex
France

Tel.: +33 (0)3 88 41 20 18

Fax: +33 (0)3 88 41 27 30

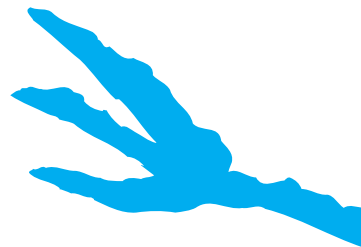
Egyéb információk:

Európa Tanács Informatikai-Dokumentációs Központja

Rimska 16, 1000 Ljubljana

Tel.: +386 (0)1 42 14 300

Fax: +383 (0)1 42 14 305

EURÓPAI UNIÓ

Az Európai Unió kezdetben a diszkrimináció azon formáit tiltotta, melyek a tagországok állampolgárainak egymástól való megkülönböztetésén vagy a nemek közötti különbségtételen alapultak. Az Amszterdami szerződés és annak 13. cikkelye elfogadásával a **diszkriminációellenes küzdelem** más területekre is kiterjedt, és a nemzetiségi vagy nemi alapú megkülönböztetésen kívül a **faj, vallás, fogyatékoság, életkor vagy szexuális beállítottság alapján való megkülönböztetés tilalmát** is kimondta.

A fenti cikkely alapján az Európa Tanács 2000-ben elfogadott egy diszkriminációellenes törvénycsomagot, melynek célja az emberi jogok tiszteletben tartása új normáinak az egész EU területére kiterjedő érvényesítése.

A ratifikációs folyamatban lévő Szerződés az Európai Alkotmányról egy újabb nagy lépést jelent a diszkriminációellenes küzdelemben, mivel e dokumentum szigorúan tiltja a diszkriminációt.

II-81. cikk A megkülönböztetés tilalma

(1) Tilos minden megkülönböztetés, *így különösen a nem, faj, bőrszín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés.*

(2) Az Alkotmány alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés.

IRÁNYELVEK

A diszkriminációellenes intézkedéscsomag két legfontosabb dokumentuma két irányelv: az **Irányelv a személyek közötti, faji- vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról** (2000/43/EK) és az **Irányelv a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról** (2000/78/EK).

Az irányelvek célja a megkülönböztetés elleni küzdelem egységes keretrendszerének kialakítása a tagállamokban az egyenlő bánásmód elvének megvalósulása érdekében. Ugyanakkor a tagállamok szigorúbb diszkriminációellenes jogszabályokat is elfogadhatnak, mint az irányelvek által előírt, mindenki számára kötelező minimális standardok.

Az irányelvek **védelmet kívánnak nyújtani mindenkinek, aki az EU-ban él és dolgozik**, tehát nemcsak a tagállamok állampolgárai számára. Mindkét irányelv tiltja a faji vagy etnikai származáson, valláson, meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló hátrányos megkülönböztetést **az alábbi területeken:**

- **munkavállalás**, önálló vállalkozás, előmeneteli lehetőség,
- **pályaválasztási tanácsadás**, a szakképzés – beleértve a szakmai gyakorlatot is – minden formájához való hozzájutás,
- **munkavállalás**, munkakörülmények, beleértve az elbocsátást és a díjazást is, valamint

- **tagság a szakszervezetekben** és szakmai egyesületekben, beleértve az ilyen szervezetek által nyújtott ellátásokat is.

A faji egyenlőségről szóló irányelv ezen kívül az alábbi területeken is tiltja a hátrányos megkülönböztetést:

- **szociális védelem**, beleértve a szociális biztonságot és az egészségügyi ellátást,
- **szociális előnyök**,
- **oktatás**, valamint
- **az árukhöz és a szolgáltatásokhoz való hozzáfutás**, amelyek a nyilvánosság számára hozzáférhetőek.

Hogy a diszkriminatív bánásmódok felismerése könnyebb legyen, az irányelvek pontosan definiálják a diszkrimináció fogalmát és tiltott fajtáit.

A 2000/43/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének a) pontja kimondja, hogy közvetlen megkülönböztetés *áll fenn, ha egy személlyel szemben faji vagy etnikai alapon kevésbé kedvezően járnak el, mint ahogyan egy másik személlyel szemben hasonló helyzetben eljárnak, eljárta vagy eljárának.*

A 2000/43/EK irányelv 2. cikke (2) bekezdésének b) pontja meghatározza, hogy közvetett megkülönböztetés *áll fenn, ha egy látszólag semleges rendelkezés, feltétel vagy gyakorlat bizonyos faji vagy etnikai származású személyeket más személyekhez képest különösen hátrányosan érint, kivéve, ha ez a rendelkezés, feltétel*

vagy gyakorlat jogszerű céllal objektív módon igazolható, továbbá e cél megvalósításának eszközei megfelelőek és szükségesek.

A 2000/43/EK irányelv 2. cikkének (3) bekezdése szerint a zaklatás megkülönböztetésnek minősül, amikor faji vagy etnikai származáshoz kapcsolódó nem kívánt magatartás történik azzal a céllal vagy hatással, hogy egy személy méltóságát megsértse, és megfélemlítő, ellenséges, megalázó, megszegyenítő vagy támadó környezetet alakítson ki.

A 2000/43/EK irányelv 2. cikkének (4) bekezdése alapján a személy elleni, faji vagy etnikai származáson alapuló megkülönböztetésre adott utasítás megkülönböztetésnek minősül.

*A 2000/43/EK irányelv 9. cikke szerint tilos a **megtorlás**, azaz a panasza vagy az egyenlő bánásmód elvének betartására indított eljárásra válaszként alkalmazott hátrányos bánásmód vagy hátrányos következmény.*

A diszkrimináció hatékony megelőzése érdekében az Irányelv a faji egyenlőségről független szervezetek alapítására kötelezi a tagállamokat, melyek segítséget nyújtanak a faji vagy etnikai származásuk miatt megkülönböztetett személyek részére. A kormányok e szervezeteket kötelesek olyan hatáskörrel felruházni, hogy módjuk legyen kutatásokat folytatni a diszkrimináció területén, tanulmányokat közölhessenek a problematika jobb megértése céljából, kereshessék a probléma megoldásának módjait, és segítséget nyújthassanak a hátrányos megkülönböz-

tetés áldozatainak.

A két irányelv újdonságot hozott a diszkriminatív bánásmód bizonyítása tekintetében is. A tagállamok kötelesek olyan jogszabályokat alkotni, melyek alapján az **alperesnek kell bizonyítania**, hogy **nem sértette meg az egyenlő bánásmód elvét**, ha azok a **személyek**, akik magukat a diszkrimináció áldozatának tartják, a bírósággal vagy más illetékes szervvel olyan **tényállást közölnek**, amely alapján **feltételezhető**, hogy az alperes közvetlen vagy közvetett **diszkriminációt** követett el. Fentiek nem alkalmazandók büntetőeljárásokra.

a megkülönböztetés elleni küzdelem közösségi intézkedési programja

A korábbi tapasztalatok azt mutatták, hogy a kitűzött célok eléréséhez nem elegendő a megfelelő jogszabályok megalkotása és elfogadása. Ezért az Európa Tanács 2000. novemberében elfogadta a Határozatot a megkülönböztetés elleni küzdelem közösségi intézkedési programjának létrehozásáról (2001–2006), amely a faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló közvetlen, vagy közvetett megkülönböztetés elleni küzdelemhez kapcsolódó intézkedések előmozdítását célozza. A program támogatja azokat a közösségi és tagállami szintű erőfeszítéseket, melyek a megkülönböztetés megelőzésére és leküzdésére irányulnak. A legfőbb célkitűzései az alábbiak:

- a megkülönböztetés jelenségének jobb megismerése és megértése,
- a megkülönböztetés hatékony megelőzése és az ellene való küzdelem fejlesztése, különösen az információcseré, a helyes gyakorlat, és az európai szintű hálózatban való együttműködés támogatása révén, valamint
- a megkülönböztetés elleni küzdelem alapjait képező értékek, eljárások előmozdítása és a társadalomban való terjesztése tudatosító kampányok útján.

A megkülönböztetés jelenségének jobb megismerése és megértése egy sor különböző tevékenységben nyilvánul meg: a két irányelv végrehajtásának nyomon követésétől és elemzésétől kezdve a diszkrimináció egyes kérdéseivel foglalkozó különféle publikációk kiadásáig. E tevékenységek célja minél

több diszkriminációval kapcsolatos információt összegyűjteni az Európai Unió egész területéről, és kialakítani a diszkriminációelleni küzdelem jövőbeli politikáját. Az Intézkedési program következő fontos célkitűzése a nemzetközi párbeszéd, és az ún. európai szintű hálózatban való együttműködés előmozdítása a tapasztalat- és információcsere, valamint a helyes gyakorlat révén a megkülönböztetés elleni hatékony politikák és küzdelem fejlesztése érdekében. A jogszabályok hatékony működéséhez elengedhetetlen az EU lakosságának az új irányelvekről való alapos tájékoztatása. Az Intézkedési program megalkotói ennek tökéletesen tudatában vannak, ezért számos, különféle tartalmú és méretű felvilágosító kampányt és rendezvényt szerveznek.

A program végrehajtására a tagállamok és az Európai Bizottság képviselőiből álló Programbizottság felügyel, mely ellenőrzi, hogy a különböző intézkedések összhangban vannak-e az elfogadott akcióterv iránymutatásaival.

bemutatjuk az iscomet-et, a neveléssel és oktatással a szlovéniában meglévő diszkrimináció ellen c. projekt végrehajtóját és koordinátorát

A projekt végrehajtója és koordinátora, az ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézete egyúttal az ISCOMET – International Scientific Conference Minorities for Europe of Tomorrow (ISCOMET – Nemzetközi Tudományos Kisebbségi Konferencia a Jövő Európájáért) nevű nemzetközi nem-kormányzati szervezet tevékenységének jogi keretét is biztosítja. Az ISCOMET létrejötté 1989-re tehető, amikor egy csoport tudós az Európa Tanács támogatásával elfogadta az ISCOMET alapítóokiratát és munkaprogramját.

Az ISCOMET 1992. óta tanácsadói státuszt élvez az Európa Tanácsban. 1998-ban a 35 nem-kormányzati szervezet egyike lett, melyek az Európai Szociális Karta megsértése esetén kollektív panaszbeadvány benyújtására jogosultak.

Manapság az ISCOMET egy széleskörű nemzetközi szervezet, amely kb. 250 egyéni és intézményi tagot számlál, akik között neves európai és más országbeli szakemberek, professorok, aktivisták és tisztségviselők találhatók. Közös bennük, hogy szeretnék megőrizni a békét, a demokratikus fejlődést, az emberi méltóságot és a népek, országok és európai régiók közti barátságot és együttműködést.

Az ISCOMET különböző nemzetközi projekteket koordinál és hajt végre, nemzetközi tudományos és szakmai találkozókát szervez, ösztönzi az információk és tapasztalatok cseréjét, a tudás átadását, támogatja a kutatómunkát, valamint a hasonló céllal létrejött kormányzati és civil szervezetek tevékenységét.

Az ISCOMET megkülönböztetett figyelmet szentel a számos nemzetközi szakmai találkozó, pl. tudományos konferenciák, kerekasztalok, ülészakok, szemináriumok, stb. szervezésének. Az ISCOMET idáig 20 összeurópai nemzetközi konferenciát rendezett, melyek az aktuális európai társadalmpolitikai változásokkal foglalkoztak. A legnagyobb visszhangot a Brnóban, Ogyesszában, Temesváron, Koppenhágában, Mariborban és Szent Pétervárott megtartott konferenciák váltották ki.

A kilencvenes évek végén jött létre az ISCOMET - hálózat a demokráciáért, az emberi jogokért, a kisebbségek védelméért, az együttműködésért és fejlődésért Délkelet-Európában. Az ISCOMET-hálózat tagjai különösen sokat tettek azért, hogy a délkelet-európai egyházak és vallási közösségek hozzájáruljanak a megbékéléshez, demokráciához, az emberi és kisebbségi jogok tiszteletbentartásához, az együttműködéshez és a fejlődéshez. E célok azonosak a *Maribori kezdeményezés* c. nemzetközi projekt által megfogalmazott célkitűzésekkel is, amely projekt keretében az ISCOMET jelentős konferenciákat rendezett Belgrádban, Temesváron, Mariborban és Kisinyovban. Az ISCOMET elnökét, prof. dr. Silvo Devetakot az idén meghívták Strasbourgba, hogy a projekt eredményeiről beszámoljon az Európa Tanács tanulmányi napjain.

Ezen kívül az ISCOMET kiterjedt kiadói tevékenységet is folytat. Számos tudományos publikációt (A különbözőséghez való jog; Az egyén helyzete a nemzetközi jogban, stb.) és évkönyvet (Megőrizni az álmainkat, Religion and Democracy in Moldova

– angol és román nyelven, stb.) jelentetett meg. 1995 óta a *Regional Contact* c. folyóirat társszerkesztője és kiadója, melynek tematikája a regionális szintű tapasztalatcsere, a határon átnyúló együttműködés, a kistérségek és nemzeti kisebbségek kulturális örökségének megőrzése, valamint az európai kisebbségvédelem.

EGYESÜLT NEMZETEK SZERVEZETE

<http://www.unog.ch/IntInstr/uninstr.exe?language=en>

– alapidokumentumok

<http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/cerd.htm>

– Faji Megkülönböztetés Elleni Bizottság (CERD)

<http://www.unhchr.ch/html/menu2/issracis.htm>

– az ENSZ emberi jogi főbiztosa

<http://www.unhchr.ch/html/racism/index.htm>

– A diszkrimináció, az idegengyűlölet és az intolerancia elleni világkonferencia

EURÓPA TANÁCS

http://www.coe.int/t/E/human_rights

– Az Európa Tanács Emberi Jogi Főigazgatósága

<http://www.echr.coe.int/echr>

– Európai Emberi Jogi Bíróság

EURÓPAI UNIÓ

<http://www.stop-discrimination.info/>

– Honlap az EU diszkriminációellenes küzdelméről

http://europa.eu.int/comm/employment_social/fundamental_rights/index_en.htm

– egyenlő lehetőségek, diszkrimináció mentesség, civil társadalom

<http://www.eumc.eu.int/eumc/index.php>

– A Rasszizmus és Idegenellenesség Európai Uniósi Megfigyelőközpontja (EUMC)

SZLOVÉN KÖZTÁRSASÁG

<http://www.dz-rs.si/>

– A SzK Nemzetgyűlése

<http://www.varuh-rs.si/>

– A SzK Emberi Jogi Biztosa

<http://www.uem-rs.si/>

– A SzK Kormányának Esélyegyenlőségi Hivatala

<http://www.gov.si/uvs/>

– A SzK Kormányának Vallásügyi Hivatala

<http://www.uvi.si/slo/vlada/naslovi/narodnosti/>

– A SzK Kormányának Kisebbségügyi Hivatala

<http://www.iscomet.org>

– Etnikai és Regionális Kutatások Intézete

a Projekt KONZORCIUMA

A konzorcium tagjai

ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézete, Maribor,
Szlovénia

Jogtudományi Kar, Viadrina Európai Egyetem, Frankfurt/O.,
Németország

Osztrák Emberi Jogi Intézet, Salzburg, Ausztria

Ökumenikus Intézet, Katolikus Teológiai Kar, Münsteri Egyetem,
Németország

Jogtudományi Kar, Rotterdami Erasmus Egyetem, Hollandia

ECERS – Etnikai, Regionális és Szociológiai Tanulmányok Európai
Központja, Maribori Egyetem, Szlovénia

Koordinátor

ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézete, Maribor,
Szlovénia

Projektvezetés

Koordinátor

Prof. dr. Silvo Devetak, az ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézetének igazgatója, Maribor, Szlovénia

Koordinátor helyettes

Prof. dr. Gerard Rowe, Jogtudományi Kar, Viadrina Európai Egyetem, Frankfurt/O., Németország

Nemzetközi Programbizottság

Prof. dr. Thomas Bremer, az Ökumenikus Intézet igazgatója, Münsteri Egyetem, Németország

Prof. dr. Sergej Flere, ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézete, Maribor, Szlovénia

Prof. dr. Wolfram Karl, Osztrák Emberi Jogi Intézet, Salzburg, Ausztria

Dr. Vera Klopčič, az ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézetének külső munkatársa, Maribor, Szlovénia

Prof. dr. Math Northmann, Jogtudományi Kar, Rotterdami Erasmus Egyetem, Hollandia

Projektigazgatók

Jasmina Klojčnik, uni. dipl. oec., mag. Franc Mlinar

KAPCSOLAT

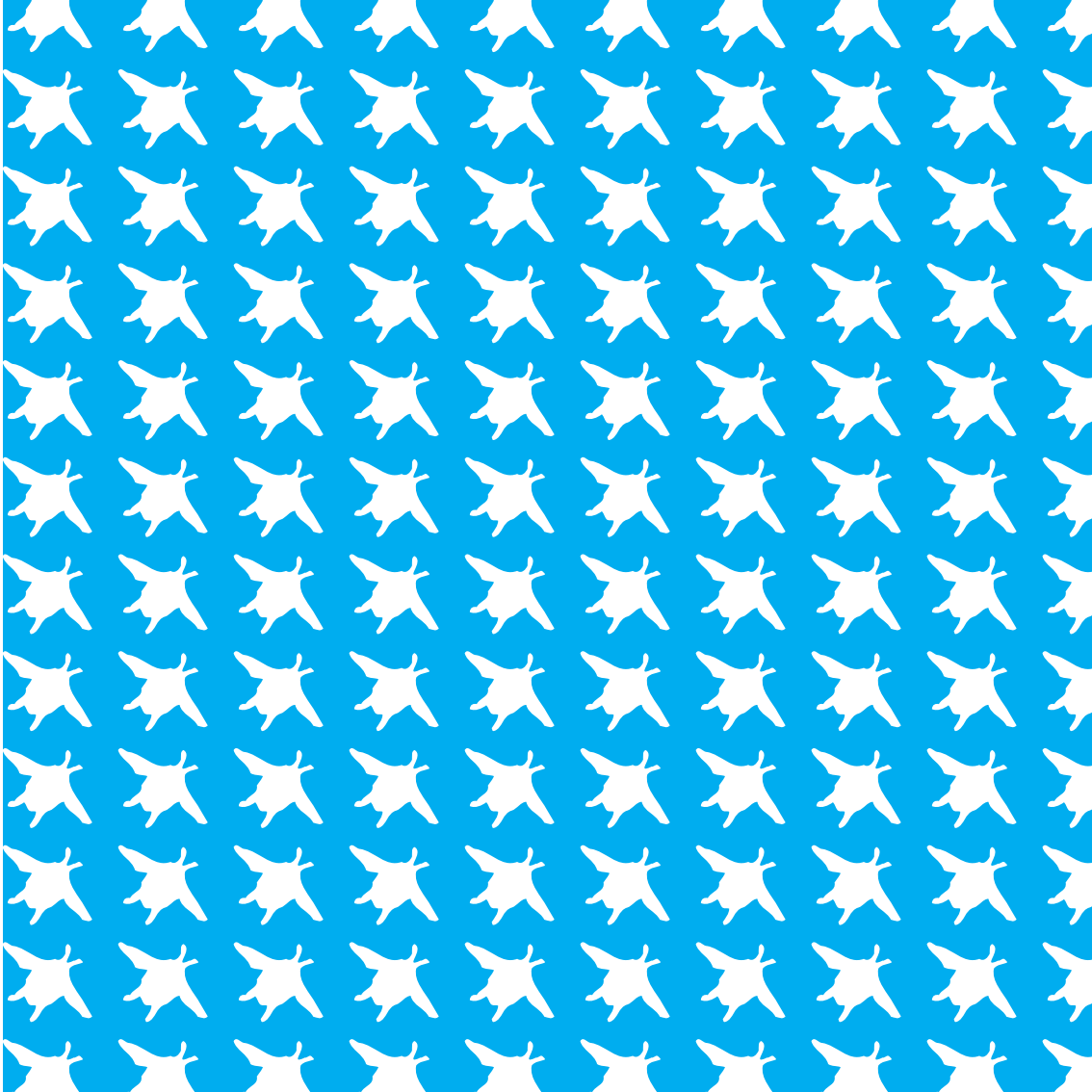
ISCOMET – Inštitut za etnične in regionalne študije (Etnikai és Regionális Kutatások Intézete)

H. Tomšiča 4, SI-2000 Maribor, Slovenija

Tel.: +386 2 250 04 40, Fax: +386 2 250 04 41

E-mail: iscomet@siol.net

www.iscomet.org

© 2005 Prof. dr. Silvo Devetak, Gregor Pelicon, mag. Franc Mlinar

Vajon egyenlő bánásmódban részesül-e Ön nemzetiségétől vagy vallásától függetlenül?

Kiadó:

ISCOMET – Etnikai és Regionális Kutatások Intézete

Főszerkesztő:

Prof. dr. Silvo Devetak

Felelős szerkesztő:

Mag. Franc Mlinar

Felelős kiadó:

Jasmina Klojčnik

Szlovén nyelvi lektor:

Tatjana Vučajnik

Albán, bosnyák, horvát, olasz, magyar, makedón, német és szerb fordítás:

Prevajalska agencija PSD, Ljubljana

Grafikai tervezés:

Tanja Bončina

Nyomdai előkészítés és nyomás:

Grafiti Studio Maribor

ISCOMET – Etnikai és
Regionális Kutatások Intézete

E publikáció megjelenését az Európai Unió támogatta Az Európai Unió diszkriminációelleni harcának intézkedési programja (2001–2006) keretében. Nevezett intézkedési program az EU megkülönböztetés elleni új irányelveinek hatékony végrehajtása céljából jött létre. A hatéves program mindazokra számít, akik az EU-25, az EFTA és az EU-tagjelölt országokban hozzá tudnak járulni a megfelelő és hatékony diszkriminációellenes jogszabályok és politikák létrehozásához.

Za raznolikost

Protí diskriminaciji

Az intézkedési programnak az alábbi három fő célkitűzése van:

1. A diszkrimináció lényegének és tartalmának jobb megértése
2. A diszkriminációval való hatékony szembenézés képességének fejlesztése
3. A diszkriminációellenes küzdelem alapjául szolgáló értékek terjesztése

További információk kaphatók:

http://europa.eu.int/comm/employment_social/fundamental_rights/index_en.htm

A KÖNYV KIADÁSÁT
TÁMOGATTA AZ EURÓPAI
BIZOTTSÁG.

Jelen kiadvány tartalma nem tükrözi szükségszerűen az Európai Bizottság Foglalkoztatási és Szociális Ügyek Főigazgatóságának hivatalos véleményét és álláspontját. Az Európai Bizottság, vagy a képviselőletében eljáró bármely személy nem felelős a jelen kiadványban szereplő információk felhasználási módjáért.